

A Közbeszerzési Hatóság Elnökének tájékoztatója

a tanúsító védjegyek közbeszerzési eljárásokban betöltött szerepéről

(KÉ 2012. évi 45. szám, 2012. április 20.)

A közbeszerzési eljárásokban a beszerzés tárgyának pontos meghatározása, az érvényes ajánlattétel elősegítése, továbbá az ajánlatkérői igények pontos felmérése és megfogalmazása érdekében a Közbeszerzési Hatóság elnöke a következőkre hívja fel a közbeszerzési eljárások ajánlatkérőinek és ajánlattevőinek figyelmét.

A tanúsító védjegy fogalmát a védjegyek és a földrajzi árujelzők oltalmáról szóló **1997. évi XI. törvény** 101. §-a határozza meg. Ennek értelmében a tanúsító védjegy olyan védjegy, amely meghatározott minőségű vagy egyéb jellemzőjű árukat vagy szolgáltatásokat azzal különböztet meg más áruktól vagy szolgáltatásoktól, hogy e minőségüket vagy jellemzőjüket tanúsítja.

A közbeszerzési eljárásokban a védjegyek használata felmerülhet

- az értékelési részszerzőpontok között,
- árubeszerzések esetében az alkalmassági feltételek körében,
- a műszaki leírásban, valamint
- a szerződéses feltételek körében.

A közbeszerzésekről szóló **2011. évi CVIII. törvény** (a továbbiakban: a Kbt.) 71. §-ának (4) bekezdésének c) pontja értelmében amennyiben az ajánlatkérő az ajánlatok értékelési szempontjaként az összességében legelőnyösebb ajánlatot adja meg, úgy a részszerzőpontoknak mennyiségi vagy *szakmai szempontok* alapján értékelhető tényezőknél kell alapulniuk, a közbeszerzés tárgyával és a szerződés lényeges feltételeivel kell kapcsolatban állniuk.

A közbeszerzési eljárásokban az alkalmasság és a kizáró okok igazolásának, valamint a közbeszerzési műszaki leírás meghatározásának módjáról szóló **310/2011. (XII. 23.) Korm. rendelet** (a továbbiakban: Korm. rendelet) 15. §-a (1) bekezdésének e) pontja szerint az ajánlattevőnek és részvételre jelentkezőnek a szerződés teljesítéséhez szükséges *műszaki, illetve szakmai alkalmassága árubeszerzés esetében* – figyelemmel annak jellegére, mennyiségére, rendeltetésére – *igazolható elismert (bármely nemzeti rendszerben akkreditált) tanúsító szervezettől származó tanúsítvánnyal*, amely tanúsítja, hogy a leírásokra vagy szabványokra történő hivatkozással egyértelműen meghatározott áru megfelel bizonyos leírásoknak vagy szabványoknak.

E két rendelkezés kapcsán hangsúlyozandó, hogy a Kbt. 71. §-a (4) bekezdésének a) pontja értelmében a részszerződések körében nem értékelhető az ajánlattevő szerződés teljesítéséhez szükséges 55. § (1) bekezdése szerinti alkalmassága. Másképpen szólva, amennyiben árubeszerzés esetében az ajánlatkérő bizonyos védjegyek létét kívánja vizsgálni a műszaki és szakmai alkalmasság körében, úgy e védjeggyel kapcsolatosan már nem határozhat meg értékelési részszerződést is.

A Kbt. 125. § (1) bekezdése értelmében az ajánlatkérő *a szerződés teljesítéséhez kapcsolódóan sajátos, különösen környezetvédelmi, illetve minőségbiztosítási feltételeket* határozhat meg. Az ilyen szerződéses feltételekre utalást az eljárást megindító felhívásban fel kell tüntetni, és a feltételeket a dokumentációban foglalt szerződéstervezetnek tartalmaznia kell. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése szerint az (1) bekezdés alkalmazása azonban nem eredményezheti az ajánlattevők indokolatlan és hátrányos vagy előnyös megkülönböztetését, továbbá nem lehet előírni a szerződés teljesítésével kapcsolatban a közbeszerzési műszaki leírás, az ajánlattevő szerződés teljesítéséhez szükséges pénzügyi és gazdasági, valamint műszaki vagy szakmai alkalmassága vizsgálatának körébe tartozó, továbbá az adott közbeszerzési eljárásban az ajánlatkérő által értékelési szempontnak minősített feltételt.

A közbeszerzési eljárásban a védjegyek használatának tipikus formája a műszaki leírásban való hivatkozás. Mindez szigorú feltételek mellett lehetséges, hiszen a Korm. rendelet 26.§ (6) bekezdése többek között előírja, hogy *a szabadalomra vagy védjegyre való hivatkozás csak a beszerzés tárgya jellegének egyértelmű és közérthető meghatározása érdekében történhet, és a megnevezés mellett a „vagy azzal egyenértékű” kifejezést kell szerepeltetni.*

A tanúsító védjegy definíciójára, továbbá a fentiekben kifejtettekre figyelemmel a közbeszerzések vonatkozásában a védjegyek szerepe abban emelhető ki, hogy egyrészt a „laikus” ajánlatkérők – akik ugyan elkötelezettek a minőségi szempontok érvényesítése mellett, azonban a szükséges szakismeretekkel nem rendelkeznek – a védjegyek kritériumai alapján tájékozódhatnak azon tulajdonságokról, amelyekkel a beszerezni kívánt termék vagy szolgáltatás az aktuális piaci feltételek mellett rendelkezhet, másrészt a védjegy használata önmagában – további ajánlatkérői ellenőrzés nélkül – alkalmas a megfelelőség igazolására. Amennyiben tehát az ajánlatkérő úgy dönt, hogy az eljárásában például környezetvédelmi szempontot kíván érvényesíteni, a beszerezni kívánt termék vagy szolgáltatás esetében a kívánt környezetvédelmi tulajdonság meglétét egy független, szakértőkből álló bizottság már megvizsgálta, így nem szükséges ajánlatkérői szakértelem ahhoz, hogy az ajánlat tárgyának a megfelelőségét ellenőrizni tudja.

Ugyanakkor a tanúsító védjegyek körében szükséges kiemelni az ökocímket, mint olyan speciális védjegyet, amely a termék vagy szolgáltatás környezetvédelmi jellemzőit és minőségét tanúsítja.

E tekintetben a Korm.rendelet 27. §-a (2) bekezdésében foglaltak az irányadóak. Eszerint amennyiben az ajánlatkérő *teljesítmény-, illetve funkcionális követelmények keretében környezetvédelmi jellemzőket* állapít meg, hivatkozhat az európai, nemzeti, vagy nemzetközi ökocímekre, vagy bármely más ökocímke által meghatározott részletes leírásokra, vagy szükség esetén azok egy részére, feltéve, hogy:

- a) ezek a leírások alkalmasak a közbeszerzés tárgya tekintetében megkövetelt jellemzők meghatározására,
- b) az ökocímke követelményeit tudományos adatok alapján állapították meg,
- c) az ökocímke olyan eljárás keretében került elfogadásra, amelyben valamennyi érdekelt fél részt vehetett, és
- d) a leírások valamennyi érdekelt számára hozzáférhetők.

Az ajánlatkérő előírhatja, hogy az ökocímkevel ellátott termékek és szolgáltatások esetében vélelmezi a közbeszerzési műszaki leírásnak való megfelelést. Ebben az esetben el kell fogadnia valamennyi megfelelő bizonyítási eszközt, így különösen a gyártótól származó műszaki dokumentációt vagy valamely elismert szervezettől származó vizsgálati jelentést. Elismert szervezetnek minősül az olyan vizsgáló és kalibráló laboratórium, valamint tanúsító és ellenőrző szervezet, amely megfelel az alkalmazandó európai szabványoknak. Az ajánlatkérő köteles elfogadni a más tagállamokban székhellyel rendelkező elismert szervezet által kiadott tanúsítványokat [Kbt. 27. § (3) bekezdés].

Az előzőekben kifejtettekből jól látható, hogy mind a Kbt., mind a hozzá kapcsolódó végrehajtási rendelet viszonylag szűk körben engedélyezi a tanúsító védjegyek közbeszerzési eljárásban történő használatát. Amennyiben azonban arra lehetőség nyílik, tekintettel a használatához kapcsolódó előnyökre, a Közbeszerzési Hatóság mind az ajánlatkérőknek, mind az ajánlattevőknek javasolja megfontolni a közbeszerzési eljárásokban a védjegyek használatát.

Hangsúlyozandó azonban, hogy a védjegyek használata soha nem eredményezheti a közbeszerzési törvény alapelveinek – így különösen a verseny tisztaságának, esélyegyenlőségnek, egyenlő bánásmód elvének – sérelmét.